

5. Ткачук О. Використання дитячих саморобних музичних інструментів на заняттях музики / О. Ткачук // Рідна школа. – 2012. – №10. – С. 47 – 49.

6. Хомуленко Л. А. Креативний розвиток дошкільнят засобами музичного мистецтва / Л. А. Хомуленко. – Чернігів: Науково-методичний центр, 2009. – 33 с.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент І. В. Єнгалічева

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Ю. П. Опалінська

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

За нової парадигми освіти пріоритетним у педагогічному мисленні став новий підхід до ролі учня у навчальному процесі. Саме він повинен стати центральною фігурою на уроці. Від творчої активності учнів їх вміння доказово міркувати, обґрунтовувати свої думки, вміння спілкуватися з учнями класу та з вчителем залежить результативність уроку.

Як показує практика школи, вчителями початкових класів приділяється недостатня увага ролі учня на уроці. Існуючий стан навчання молодших школярів засвідчує, що майже 80% дітей залишаються на уроці пасивними, і ця пасивність спостерігається на протязі багатьох років шкільного навчання. Іншими словами, дитина «відсиджує» уроки. Вплинути на традиційний процес навчання, підвищити його ефективність, спрямувати його на розвиток особистості учня, на наш погляд, може використання інтерактивних технологій у навчанні молодших школярів.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх учнів, воно дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу [4, 9].

Слід пам'ятати, що не всі інтерактивні методи можна застосовувати у мало чисельних класах, а лише ті, за допомогою яких можна організувати певний вид роботи.

Найбільш ефективними будуть:

«Велике коло» учні сидять по колу і по черзі за бажанням висловлюються з приводу певного питання. Обговорення триває, поки є бажання висловитися. Вчитель може взяти слово після обговорення.

«Мікрофон» надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію. Обов'язковою умовою цієї технології є те, що відповідати може лише той учень, у якого знаходиться уявний «мікрофон».

«Мозковий штурм» – загальновідома технологія, суть якої полягає в тому, що всі учні по черзі висловлюють абсолютно всі, навіть аналогічні думки з приводу проблеми. Висловлене не критикується і не обговорюється до закінчення висловлювань.

«Навчаючи-учусь» – використовується при вивченні блоку інформації або при узагальненні та повторенні вивченого. Він дає можливість учням взяти участь у передачі своїх знань однокласникам. Використання цього методу підвищує інтерес до вивчення математики.

«Займи позицію» – зачитується яке-небудь ствердження і учні повинні підійти до плаката зі словом «ТАК» або «НІ». Бажано, щоб вони пояснили свою позицію.

Ці методи формують у дітей пізнавальні інтереси, розвивають кмітливість, творчість, привчають до чіткого і логічного висловлення думки і швидкого прийняття рішень. Краще їх застосовувати для актуалізації опорних знань, підбиття підсумків уроку.

«Робота в парах», коли учні працюють в парах, а результат роботи озвучують для всього класу.

«Діалог» – його суть полягає в тім, що групи шукають погоджене рішення, а результат роботи повинен бути відображений у вигляді схеми, перерахування ознак, кінцевому тексті, що потім записується в зошитах.

«Дерево рішень» – клас ділиться на 3 або 4 групи з однаковою кількістю учнів. Кожна група обговорює питання й робить записи на своєму «дереві», потім групи міняються місцями і дописують на деревах сусідів свої ідеї.

«Спільний проект» – у цьому випадку групи одержують завдання різного змісту, які висвітлюють проблему з різних боків. При завершенні роботи кожна група робить звіт і робить свої записи на дошці. Із цих записів ніби складається спільний проект, що рецензується й доповнюється групою експертів.

При роботі в групах в учнів з'являється почуття відповідальності за всіх, кожен учень намагається працювати краще, адже буде оцінюватись робота всієї групи. Такі методи доцільно використовувати при доведенні теорем, вивченні властивостей і ознак геометричних фігур, розв'язанні більш складних задач. Атмосфера доброзичливості, заохочення під час обговорень, підтримка сором'язливих дітей під час таких вправ зумовлює розумову й емоційну розкомплектованість учнів, знижує страх перед можливими помилками, сприяє розвитку вміння аргументувати [1].

Інтерактивні вправи на уроках математики зорієнтовані на:

1) розвиток належності мислення школярів, певної самостійності думок: спонукають учнів до висловлення своєї думки, стимулюють вироблення творчого ставлення до будь-яких висновків, правил тощо;

2) розвиток опору до навіювання думок, зразків поведінки, вимог інших: спонукають учнів до відстоювання власної думки, створюють ситуацію дискусії, зіткнення думок;

3) вироблення критичного ставлення до себе, вміння бачити свої помилки та адекватно ставитися до них; сприяють розвитку таких умінь, як бачити позитивне і негативне не тільки в діях товаришів, а й у власних; порівнювати себе з іншими й ретельно себе оцінювати;

4) розвиток пошукової спрямованості мислення, прагненню до знаходження кращих варіантів вирішення навчальних завдань: передбачають вправи, які ставлять дітей у реальну ситуацію пошуку; розвиток вміння знаходити спільні рішення з однокласниками; на підвищення інтересу школярів до вивченого матеріалу [3].

Таким чином, потрібно застосовувати кілька інтерактивних методів на уроці математики («Робота в малих групах», «Обери позицію», «Навчаючи вчуся», «Метод ПРЕС»), в поєднанні з традиційними методами навчання. Тому що кожний з перелічених методів учить дитину мислити самостійно, працювати в колективі, критично міркувати (так як він не завжди погоджується з «обраною» позицією). Найкориснішим при такому навчанні є те, що зникають негативні відповіді про предмет, адже немає нічого складного, коли вчити разом зі своїм товаришем; можеш його виправити, а він може щось підказати [2].

Отже, якщо уроки з математики проводити за інтерактивними технологіями то будуть надзвичайно цікаві для дітей, сприятимуть активізації навчання школярів, формуватимуть у дітей відповідальність і за себе і за колектив, а також покращуватимуть мовленнєві здібності.

Список використаних джерел:

1. Інтерактивні методи навчання: теорія і практика впровадження [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://shkola.ostriv.in.ua>.
2. Комар О. Урок математики за інтерактивними технологіями [Електронний ресурс] / О. Комар. – Режим доступу до ресурсу : dspace.udpu.org.ua.
3. Подкопаєва Е. В. Інтерактивні методи навчання на уроках математики [Електронний ресурс] / Е. В. Подкопаєва – Режим доступу до ресурсу : <http://osvita.ua>.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок / О. Пометун, Л. Пироженко // Інтерактивні технології навчання. – Київ : «Видавництво А.С.К.», 2003. – С.192

Науковий керівник : к. п. н., доцент Т. С. Зорочкіна

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МАТЕМАТИКИ

Ю. О. Остапук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Патріотичне виховання розуміється як цілеспрямований процес педагогічного впливу з метою формування в учнів любові до своєї Батьківщини. Роль початкової освіти в цьому плані неможливо переоцінити: у молодших школярів формується почуття гордості за свою країну і свій народ, повага до його величних звершень і гідних сторінок минулого.

Кожен віковий етап дитини характеризується переважанням тих чи інших характерних ознак, що безпосередньо впливають на внутрішній розвиток особистості, формування рис і властивостей, зумовлюють прояв певних поведінкових дій. Молодший шкільний вік є тим віковим періодом патріотичного виховання, коли змінюється соціальна позиція дитини, виникають потреби в самопізнанні й рефлексії окремих явищ, людей і соціальних груп, норм, правил, цінностей; актуалізуються когнітивна та емоційна сфери, які впливають на мотивацію поведінки дитини [3].

У патріотичному вихованні молодших школярів особливого значення набуває особистісно-орієнтований підхід, де в центрі стоять інтереси дитини, її потреби та можливості. Лише у випадку, де ціннісні підходи будуть взаємодіяти у вигляді *людина* (особистість) – *народ* (культура, історія, освіта) – *держава* (суспільство), можна реалізувати перспективну і демократичну модель виховання патріота.

Науковці виділяють такі основні форми патріотичного виховання молодших школярів:

- інформаційно-масові (вікторини, вечори, подорожі до джерел рідної культури, історії держави і права, жива газета);
- діяльнісно-практичні (творчі групи, екскурсії, свята, театр-експромт, ігри-драматизації, огляди-конкурси);
- інтегровані (шкільні клуби, фестивалі, гуртки);
- діалогічні (бесіда, міжрольове спілкування);
- індивідуальні (доручення, творчі завдання, індивідуальна робота тощо);
- наочні (шкільні музеї, кімнати, зали, галереї, виставки дитячої творчості, книжкові виставки, тематичні стенди тощо) та інші [5].